

Електронно публікуване

Дефиниция

- Електронното публикуване (е-публикуване) е предоставяне на читателите на издание (книга, вестник, списание и пр.) в цифров вид, като изданието не включва печатна версия.
- Електронното публикуване може да бъде онлайн публикация, на компакт диск, разпратено по имейл или доставено във файлов формат, съвместим с някой от електронните четци.
- Електронно публикуваните материали могат да имат оригинал като печатна версия или могат да бъдат специално създадени за електронно публикуване.
- Това е алтернативна форма на публикуване, която е особено атрактивна за новите автори, които нямат утвърдени издатели.
- Тази форма има особено много предимства, но също така и недостатъци.

Предимства на е-публикуването

- Незначителни инвестиции водят до големи резултати – нетрадиционни автори, нестандартни публикации, интересни истории, оригинални характери.
- Бързо се публикуват изданията. Времето от написването до достигането до голяма аудитория е минимално. В сравнение с печатните издания, където трябва да се чака по 2-3 години обикновено, за да се отпечата текстът, тук срокът е няколко седмици, най-много до няколко месеца, след одобрението за публикация.
- Гъвкавост на връзката между издател и автор. При е-публикуването отговорността за подготовката на материала за публикуване е върху автора. Редакторът също има влияние, но ударението е върху автора. Той има грижата също така за графичното оформление и за вложените интерактивни материали.

Предимства.../2

- Писателите имат възможност да актуализират много често техните издания фактически без да влагат почти никакви средства. Това е доста трудна работа, когато става въпрос за печатните издания.
- Е-публикуването предлага много дълъг живот на публикацията при много малко продажби. Докато животът на хартиените издания зависи изцяло от броя на продадените копия, то електронните издания са много гъвкави в това отношение – те могат да бъдат копирани, разпечатвани и разпространявани без намесата на автора.
- Електронните издания имат също ISBN, точно както и печатните. Това означава, че всеки, който поиска, може да печатно копие на изданието, като се използва технологията „Печат при поискване“.

Печат при поискване

- Печат при поискване означава дадено издание да се отпечата от електронно в хартиено в момента, когато читателят заяви това.
- Във всяка книжарница, която предлага такава услуга, може да сложи лазерен или мастилно-струен принтер, софтуерът на който да дава възможност за отпечатване книгата на коли, един гилотинен нож за оформяне на книжното тяло и една машина за залепване на колите една за друга.
- Необходими са само малко сръчност, известни полиграфически умения и електронната книга може да се отпечата и направи в книжно копие за около 30 минути.
- Малко повече умения са необходими за отпечатване на корицата, но ако не се изискват никакви специални ефекти, то може да стане на хромов картон, като цветността не е проблем за съвременните принтери.

Предимства.../3

Авторите получават по-голямо възнаграждение чрез този начин на печат, тъй като инвестициите в хартиено копие са толкова, колкото реални потребители на изданието има. Няма излишни копия и няма излишни бройки, които залежават и никога няма да бъдат продадени. Печалбата на авторите при този начин на разпространение на техните книги възлиза понякога на 70%.

- При е-публикуването, обикновено авторът запазва всички права за публикуване по-нататък (може да направи хартиено копие, може да направи адаптация за пиеса и филми, или да използва публикацията си в някакво друго направление). Печатните издатели обратно - обикновено се стараят да акумулират при себе си почти всички права.
- Предимствата на електронното публикуване идват и от използването на трите важни атрибута на цифровата технология: XML тагове за дефиниране на съдържанието, стилове за дефиниране как ще изглежда съдържанието и метаданни за описване на съдържанието за търсещите машини.

Недостатъци

- Електронните издания обикновено продават малко копия в чисто електронен вид. Все още хората предпочитат да четат книги на хартия.
- Един издател счита, че е направил добри продажби, ако е продал 500 копия от дадено електронно издание.
- Авторите сами трябва да се грижат за маркетинга и рекламата на своите книги. Те обикновено нямат много опит в това, съответно колкото и добра да е книгата, ако никой не знае за нея, тя няма как да се продава.
- Авторите не могат да видят своите издания на полиците на книжарницата..
- Все още се смята, че електронните издания нямат същата тежест както и книжните издания. Това в близко бъдеще може да се промени, но засега все още надделяват традиционалистите.

Недостатъци /2

- Авторите не могат да получат аванс за тяхната работа, тъй като не се знае дали тя ще се продаде или не.
- Пиратството е концепция, която засяга тази индустрия. Много е просто технически погледнато да се препише от да се правят малки корекции, така че софтуерът да не успее да улови плагиатството и изданието да се публикува по носа на издателя и другия автор, който чака през това време да придобие популярност електронното му издание.
- Понякога цените на електронните издания не са много по-ниски от цените на книжните издания.

Е-публикуването е подходящо за:

- **Как да направя** – книги.
- Бизнесът може да облекчи много работата си, ако издава електронно **ръководства за служители** и **материали за обучение**.
- Допълнително предимство тук е, че работите могат да бъдат индексирани така, че чрез кликане да се стига от съдържание напр. до някоя глава.
- Електронното публикуване се превръща в основен вид при **научните публикации**.

Процес на електронно публикуване

- Електронният процес на публикуване следва традиционния процес със следните две основни разлики:
 - не включва офсетов печат
 - няма физическо разпространение
- Тъй като съдържанието е електронно, то се разпространява в различни формати, предназначени за различни устройства за четене чрез Интернет през електронните книжарници.
- Разбира се, ако потребителят иска – може да плати за отпечатването на книгата, като се използва вече дискутираната технология печат при поискване.

Ролята на дизайнерите

- Много рязко се промени ролята на дизайнерите на книги.
- На дизайнерите се налага да знаят езици от типа на HTML и XML, да са запознати с различните устройства за четене на електронни книги и софтуерните им платформи
- Съществува софтуер, за създаване на електронни книги, който е на разположение на дизайнерите, без да знаят езици за програмиране. Този софтуер е: Adobe Systems' Digital Publishing Suite и Apple's iBooks Author.

СОФТУЕР ЗА ЕЛЕКТРОННО ПУБЛИКУВАНЕ

Adobe InDesign

- **Adobe InDesign** е десктоп приложение за подготовка на книги и периодика на фирмата Adobe Systems.
- Може да се използва също за създаване на постери, дипляни, брошури, списания, вестници и книги.
- InDesign също може да подготви съдържание, подходящо за таблети.
- Основните потребители на това приложение са графичните дизайнери и оформителите.
- InDesign може да създава документи в формат PDF
- Поддържа също така и форматите EPUB и SWF.
- В допълнение InDesign поддържа XML, style sheets.

LaTeX

- **LaTeX** е система за подготовка на документи и език за маркиране. Това е стандарт при публикуването на научни документи.
- LaTeX използва програма за предпечат TeX за форматиране на изхода. Програмата за предпечатна подготовка е написана на TeX макроезик.
- LaTeX не е точно име на програма за редактиране, но се отнася до кодирането и преобразуването на таговете, които се използват в документите създадени с TeX.
- Подобно на създаването на HTML страници и в този случай може да се използва почти всяка текстообработваща програма за да се напише LaTeX документ. Има и такива, специално създадени за LaTeX, много полезни са за писане на математически формули..

iBooks Author

- **iBooks Author (iBA)** е приложение за създаване на електронни документи на фирмата Apple Inc. Документите, създадени с iBooks Author могат да бъдат експортирани като PDF файлове или публикувани в Apple iBooks Bookstore. iBooks Author е безплатна.
- Apple пусна на пазара iBooks Author на 19 януари 2012 г. на специална демонстрация в Ню Йорк, насочена (според техните думи) към „учители и малки издатели от образованието да създават свои собствени книги“.
- Документите създадени iBooks Author се продават само срещу заплащане, ако са одобрени за разпространение от Apple iBooks Bookstore.
- Авторите обаче имат право да разпространяват сами създадените с iBooks Author документи където и да е в мрежата, но ако това е безплатно.

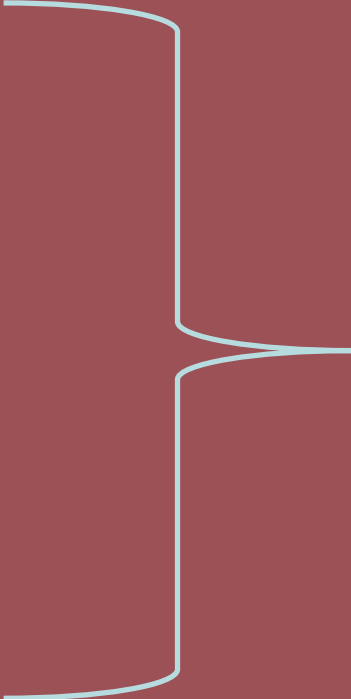
Източници за електронни КНИГИ

- Безплатни – Internet Archive; Project Gutenberg; Wikibooks; Wikisource;
- Със заплащане на книгите - Amazon.com; Barnes & Noble; iBookstore; Kobo Bookstore; Sony Reader Store
- **Смесени източници** - Google Books; Feedbooks; Smashwords
- Български – chitanka.info; e-bookbg.com

ЧЕТЕНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ КНИГИ

Устройства за четене

- Amazon Kindle;
- Apple iPad;
- Google Nexus;
- Kobo eReader;
- PocketBook eReader;
- Sony Reader;
- *Samsung Galaxy Note;*
- *Smartphones;*
- *Tablet computers*

Специално
създадени за
четене на
електронни книги
устройства

Софтуерни платформи за четене на е-книги

- Adobe Acrobat е съвкупност от приложен софтуер и веб услуги, разработени от Adobe Systems за разглеждане, създаване, манипулиране, печатане и управление на файлове във формат Portable Document Format (PDF);
- iBooks е приложен софтуер на Apple Inc. за неговата операционна система iOS и OS X операционни системи и устройства.

ФОРМАТИ НА ЕЛЕКТРОННИ КНИГИ

ePub

ePub е отворен формат, създаден от от Open eBook Forum и разработван от International Digital Publishing Forum.

- Базиран е на XHTML и XML, този формат е направен с идеята да бъде едновременно източник за текстообработваща програма и формат за крайния потребител.
- Устройствата, които могат да отгварят този формат са iPhone, iPod Touch, iPad, Sony Readers, Kobo Reader

AZW

- Специализиран формат на Amazon използван основно в Amazon Kindle.
- Това е основно MOBI формат, който използва висока степен на компресия.
- AZW могат да се отварят и на други устройства – смартфоните от типа iPhone, Android и BlackBerry, компютрите - Mac and PCs, и таблетите - iPad, Android и Windows 8.

MOBI

- Този формат се използва от MobiPocket Reader.
- MOBI форматът беше създаден за PalmDOC устройствата
- Този формат може да се отваря като се използва софтуерната платформа на MobiPocket, която вградена в много PDAs и смартфони.
- Amazon Kindle също може да чете този формат.

PDF

- Portable Document Format е създаден от Adobe за неговата Acrobat софтуерна платформа.
- Много популярен e-book формат, наложил се на пазара, много устройства го поддържат.
- Примери за PDF четящи програми: Adobe Reader, Foxit Reader, Nitro PDF reader, PDF-XChange Viewer, Xpdf и много, много други – почти всички - безплатни.
- Недостатък на този формат е, че съдържанието на документа е обикновено е направено за страница A4, не може да се променя, а тази страница е твърде голяма за екраните на телефоните или другите четящи устройства.

iBooks Author

- iBooks Author е форматът за електронни книги на Apple.
- Този формат може да бъде четен само с iBooks system и може да бъде създаден само с програмата iBooks Author на Macintosh компютър.

Обикновен текстов файл

- Първата електронна книга в историята е създадена във формат .txt и е била достъпна е безплатно чрез проекта Гутенберг, чиято задача била да се правят общодостъпни книги с голямо културно значение, за които авторските права вече са изтекли.
- Това е най-простият формат, тъй като съдържа само ASCII или Unicode текст (текстовите файлове с Unicode или UTF-8 кодиране са много популярни сред различните от английския езици).
- Почти всички операционни системи могат да четат ASCII текстови файлове (Unix, Macintosh, Microsoft Windows)

Comparison tables

- [eb8_Comparison tables.docx](#)